

DECIZIE

27 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Maria Ghervas și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Slobozian Maria, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Slobozian Maria împotriva Primăriei satului Alexandrești, raionul Rîșcani cu privire la anularea ordinului de eliberare din funcție, restabilirea în funcție, anularea inscripțiilor din carnetul de muncă, stabilirea, calcularea și achitarea ajutorului material, indemnizației pentru concediu nefolosit, indemnizației pentru concediul de boală, indemnizației de eliberare din funcție, salariului pentru absența forțată de la serviciu, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 07 iunie 2016, prin care s-a respins cererea de repunere a apelului în termen și s-a restituit cererea de apel depusă de Slobozian Maria, ca fiind depusă în afara termenului de declarare

c o n s t a t ă :

La 14 decembrie 2010 Slobozian Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei Alexandrești, raionul Rîșcani cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, indemnizației de concediu, ajutorului material, prejudiciului moral și penalității.

În motivarea cererii de chemare în judecată Slobozian Maria a indicat că prin ordinul Primăriei satului Alexandrești, raionul Rîșcani nr. 34 „a” din 23 septembrie 2009 a fost eliberată din funcție începând cu 24 septembrie 2009, deși în acea perioadă se afla în concediul anual de odihnă și concediu medical.

Cere Slobozian Maria restabilirea în funcție începând cu 24 septembrie 2009 până la 01 octombrie 2010, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu din ziua concedierii până la 01 octombrie 2010, indemnizației de concediu, ajutorului material, repararea prejudiciului moral și penalității (f.d. 1-2, vol. I).

La 18 mai 2015 Slobozian Maria a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând anularea dispoziției Primăriei satului Alexandrești, raionul Rîșcani nr. 34 „a” din 23 septembrie 2009 ca fiind emisă cu încălcarea art. 86 alin. (2) Codul muncii; emiterea dispoziției de repunere în funcția de contabil-șef a Primăriei satului Alexandrești, raionul Rîșcani începând cu 25 septembrie 2009 și eliberarea din funcție începând cu 03 mai 2015; anularea inscripției nr. 8 din 24 septembrie 2009 din carnetul de muncă „demisă din funcție” și înlocuirea cu sintagma „eliberată din funcție”; stabilirea, calcularea și achitarea ajutorului material pentru perioada de activitate de la 01 ianuarie 2009 – 24 septembrie 2009 în sumă de 4 078,13 lei;

stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru concediul nefolosit în număr de 23 zile calendaristice pentru perioada de la 20 mai 2009-24 septembrie 2009 în sumă de 2 257,91 lei, reflectarea în evidență contabilă a indemnizației pentru concediul de boală în perioada de la 14-16 octombrie 2008 în baza certificatului de boală seria nr. 01 nr. 357838 în mărime de 298,49 lei; reflectarea în evidență contabilă a indemnizației pentru concediul de boală în perioada de la 18-26 septembrie 2009 în baza certificatului de boală seria nr. 01 nr. 357838 în mărime de 792,94 lei; recalcularea și reflectarea în evidență contabilă a indemnizației în mărime de 50% din salariul de funcție pentru fiecare an de activitate în instituție publică, fiindu-i calculată indemnizația în sumă de 11 389,5 lei pentru 25 ani 3 luni în loc de indemnizația pentru 27 ani de activitate în mărime de 12 150 lei; calcularea și reflectarea în evidență contabilă a indemnizației în mărime de 50% din salariul de funcție pentru perioada în care a fost eliberată din funcție de la 24 septembrie 2009 până la 30 aprilie 2015 în mărime de 2 250 lei; recalcularea și reflectarea în evidență contabilă a salariului pentru luna octombrie 2008, deoarece în perioada de la 14 – 16 octombrie 2008 i s-a calculat salariu, însă urma să-i fie calculată indemnizația pentru incapacitate de muncă; efectuarea recalculării concediilor de boală pentru perioada de la 03 decembrie 2008 până la 31 iulie 2008; încasarea compensației pentru reținerea salariului conform art. 330 alin. (2) Codul muncii în mărime de 5 478,41 lei; încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada de la 25 septembrie 2009 până la 30 aprilie 2015 în mărime de 200 659,48 lei, încasarea indemnizației de concediu pe perioada eliberării din funcție începând cu 25 septembrie 2009 – 30 aprilie 2015 în mărime de 20 026,68 lei, încasarea ajutorului material pentru perioada eliberării din serviciu începând cu 25 septembrie 2009- 30 aprilie 2015 în sumă de 15 249,48 lei reieșind din salariul mediu lunar în mărime de 2 731,25 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 32-33, vol. II).

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani din 14 decembrie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Slobozian Maria ca fiind neîntemeiată (f.d. 154, 157-160, vol. II).

La 12 februarie 2016 Slobozian Maria a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani din 14 decembrie 2015 (f.d. 165-171, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 februarie 2016 s-a restituit cererea de apel depusă de Slobozian Maria ca fiind depusă în afara termenului de declarare (f.d. 174-180, vol. II).

La 24 martie 2016 Slobozian Maria a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 26 februarie 2016, solicitând repunerea recursului în termen, având în vedere că încheierea i-a fost expediată la 10 martie 2016, casarea încheierii și restituirea pricinii la rejudecare.

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 27 aprilie 2016 a admis recursul declarat de Slobozian Maria, a casat încheierea Curții de Apel Bălți din 26 februarie 2016 și a restituit pricina la rejudecare (f.d. 200-202, vol. II).

La 07 iunie 2016 Slobozian Maria a depus cerere prin care a solicitat repunerea cererii de apel în termen (f.d. 211, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 07 iunie 2016 s-a respins cererea de repunere a apelului în termen și s-a restituit cererea de apel declarată de Slobozian Maria (f.d. 214-221, vol. II).

La 21 iunie 2016 Slobozian Maria a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 07 iunie 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și repunerea în termenul de atac a hotărârii Judecătorei Rîșcani din 14 decembrie 2015 (f.d. 224-226, vol. II).

În motivarea cererii de recurs Slobozian Maria a indicat că instanța de apel a respins cererea de repunere a cererii de apel în termen pe motiv că de la data pronunțării dispozitivului până la începerea tratamentului a avut la dispoziție 14 zile pentru a depune apel preventiv.

A prezentat probe pertinente cu privire la imposibilitatea depunerii apelului în termen.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În ședința de judecată din 07 iunie 2016 Slobozian Maria a fost prezentă (f.d. 212, vol. II).

La 08 iunie 2016 Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa Mariei Slobozian copia încheierii din 07 iunie 2016 și a fost recepționată de destinatar la 13 iunie 2016 (f.d. 222, 223, vol. II).

Prin urmare, recursul declarat de Slobozian Maria împotriva încheierii din 07 iunie 2016 la 21 iunie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat și interpretat corect normele de drept procedural.

Din actele pricinii rezultă că prin hotărârea Judecătorei Rîșcani din 14 decembrie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Slobozian Maria ca fiind neîntemeiată (f.d. 154, 157-160, vol. II).

În ședința de judecată din 14 decembrie 2015 Slobozian Maria a fost prezentă, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 153, vol. II)

La 14 decembrie 2015 Slobozian Maria contra semnătură a confirmat că a primit copia dispozitivului hotărârii (f.d. 155, vol. II).

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

La 12 februarie 2016 Slobozian Maria a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Rîșcani din 14 decembrie 2015 (f.d. 165-171, vol. II).

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, Slobozian Maria a depus cererea de apel la 12 februarie 2016, după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe din 14 decembrie 2015.

În conformitate cu art. 116 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

La 07 iunie 2016 Slobozian Maria a depus cerere prin care a solicitat repunerea cererii de apel în termen (f.d. 211, vol. II).

La cererea de repunere a apelului în termen Slobozian Maria a anexat copia certificatului eliberat de Spitalul Feroviar de Circumscripție stația Bălți, prin care se confirmă că în perioada de la 29 decembrie 2016 până la 20 ianuarie 2016 și de la 25 ianuarie 2016 până la 12 februarie 2016 s-a aflat la tratament ambulatoriu (f.d. 194, vol. II).

Din certificatul de concediu medical seria 01 nr. 1637129 rezultă că Slobozian Maria s-a aflat în concediu medical în perioada de la 21 ianuarie 2016 până la 24 ianuarie 2016 în regim ambulatoriu (f.d. 195, vol. II).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârea Avramenko vs. Moldova din 06 februarie 2007 a constatat că tratarea în condiții de ambulatoriu nu constituie motiv întemeiat de omitere a efectuării acțiunilor procedurale.

Așadar, instanța de apel corect a respins cererea de repunere a apelului în termen.

Nu constituie temei de admitere a recursului faptul că la 12 ianuarie 2016 Judecătoria Rîșcani a expediat în adresa Mariei Slobozian copia hotărârii primei instanțe, în afara termenului de redactare stabilit de Codul de procedură civilă (f.d. 161).

În conformitate cu art. 236 alin. (6) și (8) Codul de procedură civilă, în cazurile prevăzute la alin.(5), completul de judecată va întocmi hotărîrea integrală în termen de 15 zile de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărîrii, după caz.

Hotărîrea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile.

Prima instanță nu a respectat termenele indicate în norma de drept citată și a remis la 12 ianuarie 2016 recurenteii Maria Slobozian copia hotărârii redactate, adică peste 9 zile de la data expirării termenului limită și a fost recepționată de destinatar la 15 ianuarie 2016 (f.d. 163, 164, vol. II).

Așadar, din cauza încălcării termenului de redactare a hotărârii Slobozian Maria putea eventual să fie repusă în termen numai în situația în care depunea cererea de apel până la 21 ianuarie 2016.

Slobozian Maria însă a depus cererea de apel la 12 februarie 2016.

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 365 alin. (1), lit. d) și alin. (1¹) Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică: motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit.d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

Slobozian Maria nu a fost lipsită de posibilitatea de a depune apel nemotivat în interiorul termenului de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului și să depună apel motivat după comunicarea hotărârii motivate a primei instanțe.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Contrar acestor prevederi legale, Slobozian Maria nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Prin urmare, Curtea de Apel Bălți corect a restituit cererea de apel ca fiind depusă tardiv.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Încheierea Curții de Apel Bălți din 07 iunie 2016 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către

pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Slobozian Maria a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani din 14 decembrie 2015 la 12 februarie 2016, în afara termenului de declarare.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Bălți din 07 iunie 2016 este întemeiată, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt declarative, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită să fie respins cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Slobozian Maria.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 07 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Slobozian Maria împotriva Primăriei satului. Alexandrești, raionul Rîșcani cu privire la anularea ordinului de eliberare din funcție, restabilirea în funcție, anularea inscripțiilor din carnetul de muncă, stabilirea, calcularea și achitarea ajutorului material, indemnizației pentru concediu nefolosit, indemnizației pentru concediu de boală, indemnizației de eliberare din funcție, salariului pentru absența forțată de la serviciu, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte,
Judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Maria Ghervas

Sveatoslav Moldovan